Levélnehezék - magyaros díszítéssel

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	57.4.1
Gyár / műhely:	Zsolnay-gyár (Pécs)
Készítés ideje:	1898
Készítés helye:	Pécs
Jelzés:	tetején kettős körben öttornyos gyári jegy „ZSOLNAY / PÉCS / 1863” felirattal
Anyag:	keménycserép
Technika:	eosinmázas kézi festés; formába préselt
Méretek:	hosszúság: 15 cm szélesség: 7,5 cm magasság: 2 cm

A tömör, fekvő téglányforma sima felületeit gazdag festés díszíti. A ferdén vágott éleken lévő egyszerű geometrikus keret szimmetrikusan komponált, dús virágos díszű mezőt fog körbe. Középen a gyárnak újabb, az eozinmázas tárgyainál bevezetett márkajelzése, Zsolnay Vilmos tulajdonosságának kezdő évszámával (1863), felette a készítésé. Alatta kis rozettából indul egy-egy elágazó inda, pávaszemes virágokkal, tulipánokkal, gránátalmával, rózsával megrakva. A festés könnyed, elegáns, az aranyos színű alapon az élénk virágok az ötvösséggel vetekedő kerámiaművészet technikai bravúrjai.

Nemcsak az "egyszerű agyagművesség" vetekedett a nemes anyagokkal dolgozó ötvössséggel, hanem a honfoglaló magyarság útját Ázsia belsejéig nyomon követő kutatókat is csábította a legjelesebb történelmi népekkel, magas kultúrákkal való hasonlatosság keresése.

A magyarországi "virágos reneszánsz" iparművészeti emlékein, a kortárs népművészet hagyományokat éltető tárgyain a népvándorlás korának, az "ősmagyaroknak" viseletét, művészetét, kultúráját jellemző, folyamatosan továbbélő motívumokat véltek felfedezni a 19. század végének etnográfusai. Például Nagy Géza akkoriban széles körben elfogadott véleménye szerint: *A szűr formája már az ókori méd-persa domborműveken feltűnik, s díszítése is, a pávaszemes virágok, rózsák, tulipánok stb. a szasszanida kori perzsa ornamentikának a maradványai.* (*Magyar viselet*. In: Pallas nagy lexikona, XII. Budapest 1896, 190).

A nemzeti értékeinket a nemzetközi piacokon is sikerrel képviselő Zsolnay-gyár díszítőművészetében 1896-1898 között megszaporodtak a nemzeti jellegű motívumok. Még a feltehetően a cég reprezentációs céljaira készült levélnehezék is magyaros stílusban készült, az arany és a múlt fényét egyaránt felidézve.

Irodalom

- Szerk.: Mikó Árpád, Sinkó Katalin: *Történelem - kép. Múlt és művészet kapcsolata Magyarországon*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2000. - Nr. XV.18. (Csenkey Éva)

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum